Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Telenești), judecător Gheorghe Popa

Dosarul nr.2a-2349/2022
(2-19055435-02-2a-30052022)

**D E C I Z I E**

5 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererile de apel declarate de către Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L.,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 28 februarie 2022, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată,-

**a c o n s t a t a t:**

**Argumentele reclamantului:**

1. S.A. ”MOLDASIG” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 27 decembrie 2015 a încheiat cu Captari Vitalie contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă***** în care este indicat autovehiculul ”*****” de model *****” cu n/î *****
3. În rezultatul accidentului rutier produs de Captari Vitalie Nicolae la 21 septembrie 2016 a fost deteriorat autovehiculul de marca ”*****” de model ”*****” cu nr./î. ***** ce-i aparține lui Mușat Vasilii. Vinovat de încălcarea Regulamentului circulației rutiere și de cauzarea pagubei a fost recunoscut șoferul autoturismului de marca

”*****” de model *****” cu nr./î. *****Captari Vitalie, fapt confirmat prin procesul-verbal al IP Telenești MAI *****din 27 septembrie 2016.

4. La 28 septembrie 2016 a fost informat de asiguratorul persoanei păgubite Mușat Vasilii, C.A. ”Donaris Vienna Insurance Grup” S.A. cu privire la cazul asigurat, constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare.
5. În conformitate cu art. 21 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule nr.414 a întocmit un dosar de daune pe marginea acestui caz de asigurare și la 3 octombrie 2016 specialistul S.A. ”MOLDASIG”, împreună cu părțile interesate C.A. ”Dnaris Vienna Insurance Grup” S.A., persoană păgubită (deținătorul contractului CASCO) Mușat Vasilii și reprezentantul stației de reparație ”GARANT PREST” S.R.L. au stabilit defectele cauzate autovehiculului de marca ”*****” de model ”*****” cu nr./î. ***** întocmind în acest sens cîte un process-verbal de constatare a defectelor.
6. Astfel, s-a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare pentru repararea autovehiculului deteriorat în suma totală de 41 554-80 lei ( patruzeci și unu mii cinci sute cinzeci și patru,80) lei, care, conform dispozițiilor de plată N.6445 din 16 decembrie 2016 a fost transferată C.A. ”Donaris Vienna Insurance Grup” S.A. Odată cu achitarea despăgubirii de asigurare, conform art.1329 Cod civil, S.A. ”MOLDASIG” a preluat în limitele sumei achitate dreptul asiguratului la creanță.
7. Conform lit.b) al art.29 al Legii nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asiguratorul are dreptul să înainteze acțiuni de regres față de persona care în momentul producerii accidentului, conduce autovehiculul în stare de ebrietate sau sub influența stupefianșilor sau utilizatorul autovehiculului a refuzat să fie supus testării alcooloscopice ori după caz, examinării medicale și/sau recoltării probelor biologice.
8. Conform alin.1) lit.c) și alin.2 al art.17 al Legii nr.407 cu privire la asigurări, asiguratorul înaintează acțiune de regres în cazurile cînd asiguratul comunică intenționat informații false către asigurator sau necomunicării datelor, cunoscute de asigurat, ce vizează interese de asigurare dacă circumstanțele tăinuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat.
9. Deci, asiguratul Captari Vitalie a pus la dispoziția asiguratorului informații false, adică la momentul încheierii contractului de asigurare RCAI-1987610 autovehiculul ”*****” de model *****” cu n/î *****era folosit pentru genul de activitate ”transportul auto de călători în folosul public” (taxi), licența seria ***** Astfel, prima anuală de asigurare obligatorie de răspundere civilă internă urma să fie constituită din 2 482,00 lei (persoană juridică ”ENERGIC – LUX” S.R.L.), dar nici de cum suma care a fost achitată în mărime de 315,90 lei (persoană fizică), fapt confirmat prin răspunsul Agenției Servicii Publice nr. 513 din 14 noiembrie 2018.
10. Prin urmare conform Legii 414-XVI cu privire la asigurarea obligatorie de răspunderea civilă pentru pagube produse de autovehicule, tarifele la prima de asigurare pentru persoanele juridice sunt deosebite de primele care urmează a fi achitate de persoanele fizice (art.11 alin.(2)), astfel asiguratul intenționat a declarat informații false pentru a diminua cuantumul primii de asigurare.

11. Reieșind din cele expuse supra și conducându-se de prevederile art. 1329 Cod civil, alin.(1) lit.c) și alin.2) al art.17 a Legii 407 cu privire la asigurări și art.29 lit.b) și h), a Legii 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspunde civilă pentru pagube produse de autovehicule, S.A. ”MOLDASIG” a solicitat încasarea de la Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. suma de 41 663,80 ( patruzeci și unu mii șase sute șaizeci și trei,80) lei ce constituie prejudiciul material și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 8 246,65 (opt mii mii două sute patruzeci și șase,65) lei.

**Poziția instanţei de fond:**

12. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 28 februarie 2022 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat în mod solidar de la Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. în beneficiul S.A. ”MOLDASIG” suma în mărime de 41 663,80 ( patruzeci și una mii șase sute șaizeci și trei,80) lei și cheltuielile de judecată în mărime de 8 246,65 ( opt mii două sute patruzeci și șase,65) lei.
13. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut dreptul S.A. ”MOLDASIG” la acţiunea în regres în temeiul prevederilor art. 29 lit. f) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

**Solicitarea apelantului:**

14. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 28 februarie 2022, Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. au declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

**Argumentele părților:**

15. În susținerea apelului, atât Captari Vitalie, cât și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. au indicat că la perfectarea contractului de asigurare au fost prezentate informații veridice, automobilul și pe exterior are semne distinctive de activitate - transport persoane regim taxi, suma primei de asigurare era indicată de agentul de asigurări, mai mult, la momentul producerii accidentului, automobilul era în gestiunea exclusivă a lui Captari Vitalie, or, nu fusese prelungit mandatul, automobilul aflându-se sub sechestru și dat la păstrare ultimului.
16. Prin referința prezentată, reprezentantul intimatei S.A. ”MOLDASIG” a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe, motivând în esență că testarea alcoolscopică a lui Captari Vitalie a fost efectuată la ora00:54, iar

examinarea medicală a acestuia – la 03:10, contrar Regulamentului , aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296.

17. În ședința judiciară în instanța de apel, atât apelantul Captari Vitalie, cât și reprezentantul apelantului ”ENERGIC – LUX” S.R.L., avocatul Verejan Valeriu, fiind legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, nu au comunicat instanței motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa lor. Instanța de apel, reținând citarea legală, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa apelanților.
18. În ședința judiciară în instanța de apel, reprezentantul intimatei S.A. ”MOLDASIG” a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe.
19. În ședința judiciară în instanța de apel, intervenientul accesoriu, Mușat Vasilii, citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

**Aprecierea instanţei de apel:**

20. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept întemeiate și care urmează a fi admise, din următoarele motive.
21. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
22. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ”*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*
23. Conform art. 386 alin. (1) lit. c) și d) Cod de procedură civilă *” hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*

24. În conformitate cu art. 387 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă *”se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată ”.*
25. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
26. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
27. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
28. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
29. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
30. Așadar, probatoriul administrat în speță atestă că la 27 decembrie 2015, S.A. ”MOLDASIG”, în calitate de asigurator, și Captari Vitalie, în calitate de asigurat, au încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, potrivit căruia asigurătorul oferă asiguratului protecție din asigurare pentru cazurile de răspundere civilă, ca urmare a pagubelor produse prin accidente de autovehicule, fiind eliberată polița de asigurare ***** pentru autovehiculul de model *****” cu n/î *****
31. Conform pct.8 din contract, acesta a fost încheiat pentru o perioadă de 12 luni, începând cu 29 decembrie 2015 până la 28 decembrie 2016.
32. La 21 septembrie 2016, între autovehiculul de model *****” cu n/î *****condus de Captari Vitalie și autovehiculul ”***** *****” cu nr./î. ***** condus de Mușat Vasilii, s-a produs un accident rutier și potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție MAI*****din 27 septembrie 2016, vinovat de comiterea căruia a fost recunoscut șoferul automobilului de model *****” cu n/î *****Captari Vitalie.
33. Totodată, la momentul producerii accidentului rutier, șoferul autovehiculului ”***** *****” cu nr./î. ***** Mușat Vasilii deținea polița de asigurare CASCO, eliberată de C.A. ”Donaris Vienna Insurance Grup” S.A.

34. În consecință, C.A. ”Donaris Vienna Insurance Grup” S.A. a pornit dosarul de daune, a întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor, semnat de părțile implicate, a recunoscut cazul asigurat, a achitat despăgubirea de asigurare în mărime de 41554,80 lei și a solicitat asiguratorului RCA, S.A. ”MOLDASIG” recuperarea sumei prejudiciului în limita răspunderii sale.
35. Astfel, la 15 decembrie 2016 S.A. ”MOLDASIG” a transferat la contul C.A. ”Donaris Vienna Insurance Grup” S.A. suma despăgubirii de asigurare achitate în mărime de 41554,80 lei.
36. Tot din materialele dosarului rezultă că imediat după producerea accidentului rutier lui Captari Vitalie i-a fost efectuată proba de constatare a consumului de alcool în aerul expirat cu ajutorul aparatului ”Drager Alcotest”, care a indicat o concentrație a alcoolului de 1,21 mg/l, cu care șoferul nu a fost de acord și, solicitând prelevarea probelor biologice, conform procesului-verbal nr. 441 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei, rezultatul este ”treaz”.
37. La fel, conform informației eliberate de Agenția Servicii Publice, unitatea de transport de model *****” cu n/î ***** este inclusă în anexă la licența seria AMMII nr. 047545 din 2 februarie 2015, eliberată ”ENERGIC – LUX” S.R.L. pentru genul ”activitate de transport rutier de persoane în regim de taxi (în trafic național), valabilă până la 1 februarie 2023, iar conform informației eliberate de Casa Națională de Asigurări Sociale, în perioada 1 aprilie 2010 – 31 octombrie 2019 pe numele lui Captari Vitalie au fost calculate și transferate contribuțiile de asigurări sociale de ”ENERGIC – LUX” S.R.L.
38. De asemenea, din certificatul de înmatriculare a autoturismului de model *****” cu n/î *****eliberat la 24 mai 2012 urmează calitatea de posesor a lui Captari Vitalie, iar din certificatul de înmatriculare a autoturismului de model *****” cu n/î *****eliberat la 8 august 2012 urmează calitatea de posesor a ”ENERGIC – LUX” S.R.L. în temeiul locațiunii până la 17 iulie 2015.
39. Totodată, potrivit procesului-verbal de sechestru din 24 iunie 2013, asupra autoturismului de model *****” cu n/î ***** a fost aplicat sechestru de către executorul judecătoresc Stoian Grigore și transmis spre păstrare.
40. Colegiul învederează că din cererea de apel formulată de Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond, pe motiv că S.A. ”MOLDASIG” nu are temei de a se adresa în regres împotriva persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor.
41. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil conchide că soluția instanței de fond de încasare a despăgubirii de asigurare de la Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L. este una incorectă, rezultată din aprecierea eronată a normelor de drept material.
42. În susținerea acestei opinii Colegiul reține că conform art. 8 alin. (2) lit. f) Cod civil ”*drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane”.*

43. Potrivit art. 11 lit. g) Cod civil *”apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciului”.*
44. Astfel, drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, dând naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislației civile.
45. Sub acest aspect, Colegiul civil reține că conform art. 514 Cod civil *”obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii”.*
46. Potrivit art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil ”*temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit”.*
47. În conformitate cu art. 1301 Cod civil *”prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească la producerea riscului asigurat asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea în limitele și în termenele cuvenite”.*
48. În temeiul art. 1329 alin. (1) Cod civil *” asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanța pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare il deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevăd altfella repararea prejudiciului față de terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel”.*
49. Conform art. 1398 alin. (1) și (2) Cod civil *”cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege”.*
50. În temeiul art. 1410 Cod civil *”persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalaţiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanţelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcţii etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepţia cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenţia persoanei vătămate. Obligaţia de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care şi-a asumat paza izvorului de pericol sporit. Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieşit din posesiunea lui ca urmare a acţiunilor ilicite ale unor terţi. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobîndit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieşit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobîndit în posesiune în mod ilicit. Posesorii izvoarelor de pericol sporit răspund solidar pentru prejudiciul cauzat unui terţ prin interacţiunea acestor izvoare (coliziunea mijloacelor*

*de transport etc.). Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacţiunii acestora se repară potrivit dispoziţiilor art.1398".*

51. În conformitate cu prevederile art. 1415 alin. (1) Cod civil *" persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acţiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel".*
52. În același timp, raporturile juridice dintre asigurători, asiguraţi şi persoane terţe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare sunt reglementate de Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/22.12.2006. În sensul prezentei legi, prin *asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule* (în continuare – asigurare obligatorie de răspundere civilă auto) se înțelege *contractul de asigurare, probat prin poliţa de asigurare RCA şi/sau certificatul de asigurare "Carte Verde", prin care un asigurător licenţiat, în condiţiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare;* prin *asigurat – proprietarul sau utilizatorul unui autovehicul a cărui răspundere civilă este preluată contractual de un asigurător, în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, valabil pentru prejudiciile produse terţelor persoane din accidente de autovehicule;* prin *utilizator – persoana care posedă/foloseşte autovehiculul, inclusiv în temeiul unui contract de locaţiune, contract de leasing sau al unor alte titluri prevăzute de legislaţie, alte persoane care conduc autovehiculul cu sau fără consimţământul proprietarului; în cadrul instruirii la cursurile de şofer, se consideră utilizator persoana care efectuează instruirea în conducerea autovehiculului.*
53. În temeiul art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/22.12.2006 *" asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul".*
54. În conformitate cu art. 29 lit. b) din Legea sus indicată *" asigurătorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influenţa stupefiantelor sau utilizatorul autovehiculului nu a fost supus, în cazurile prevăzute de legislaţie şi din motive imputabile acestuia, cu excepţia cazului prevăzut la art.18[1] alin. (7), testării alcoolscopice ori, după caz, examinării medicale, în vederea stabilirii stării de ebrietate şi a naturii acesteia şi/sau recoltării probelor biologice în cadrul acestei examinări medicale".*
55. Totodată, potrivit art. 17 alin.(1) lit.c) și alin.(2) Legii cu privire la asigurări nr. 407/21.12.2006 *"asigurătorul este în drept să refuze deplin sau parţial asiguratului despăgubirea de asigurare în asigurările de bunuri în cazul comunicării intenţionate de informaţii false către asigurător sau necomunicării datelor, cunoscute de*

*asigurat, ce vizează interesele de asigurare dacă circumstanţele tăinuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat. Asigurătorul nu este în drept să nu plătească despăgubirea de asigurare în cadrul asigurării de răspundere civilă. În asigurarea de răspundere civilă, asigurătorul are dreptul, în cazurile prevăzute la alin.(1), la acţiune de regres faţă de persoana răspunzătoare de cauzarea prejudiciului".*

56. Astfel, Colegiul civil reține că răspunderea asiguratorului nu este o răspundere directa, ci o răspundere civila delictuala pentru fapta altuia, indirecta, prin subrogarea legala a asiguratorului într-o obligație de despăgubire datorată de asigurat ca urmare a unei fapte culpabile a acestuia fata de terțe persoane.
57. La caz, Colegiul reține că temeiul răspunderii delictuale a S.A. "MOLDASIG" constituie obligația acesteia de a despăgubi prejudiciile cauzate prin accidentul din 21 septembrie 2016, cu implicarea de autovehiculului de model *****" cu n/î *****posesor al căruia este Captari Vitalie, or, acesta a avut loc în perioada de valabilitate a contractului de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagubele produse de autovehicule nr. *****, încheiat între S.A. "MOLDASIG" și Captari Vitalie la 27 decembrie 2015.
58. Important în situația din față este faptul că prin procesul-verbal cu privire la contravenție MAI*****din 27 septembrie 2016 s-a constatat numai că Captari Vitalie, la 21 septembrie 2016, conducând automobilul de model *****" cu n/î *****a încălcat regulile de circulaţie rutieră, cu deteriorarea considerabilă a bunurilor, iar prin decizia agentului constatator din aceiași dată Captari Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art.242 alin. (2) Cod contravențional, precum și că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator nu au fost contestate.
59. Deci, agentul contestator, cercetând atât proba de constatare a consumului de alcool în aerul expirat cu ajutorul aparatului "Drager Alcotest", care a indicat o concentrație a alcoolului de 1,21 mg/l, cât și procesul-verbal nr. 441 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei, cu rezultatul "treaz", a concluzionat că în privința lui Captari Vitalie nu se mențin semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 Cod penal și nici semnele contravenției prevăzute de art. 233 Cod contravențional.
60. Colegiul respinge ca neîntemeiată poziția reclamantei/intimate S.A. "MOLDASIG" cu privire la aprecierea critică a procesului-verbal nr. 441 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei, or, concluzia agentului constatator de a nu reține semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 Cod penal și nici semnele contravenției prevăzute de art. 233 Cod contravențional în privința lui Captari Vitalie, la fel s-a bazat pe Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică, de testare antidrog şi examinare medical pentru stabilirea stării de ebrietate şi naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296/16.04.2009.
61. În același timp, Colegiul civil observă că, într-adevăr, unitatea de transport de model *****" cu n/î ***** este inclusă în anexă la licența seria AMMII nr. 047545 din 2

februarie 2015, eliberată ”ENERGIC – LUX” S.R.L. pentru genul ”activitate de transport rutier de persoane în regim de taxi (în trafic național) și în perioada 1 aprilie 2010 – 31 octombrie 2019 ”ENERGIC – LUX” S.R.L. a calculat și transferat pe numele lui Captari Vitalie contribuțiile de asigurări sociale, însă la data încheierii între S.A. ”MOLDASIG” și Captari Vitalie a contractului de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagubele produse de autovehicule nr. ***** – 27 decembrie 2015, posesor a autoturismului de model *****” cu n/î ***** era Captari Vitalie, or, calitatea de utilizator a ”ENERGIC – LUX” S.R.L. a automobilului dat a expirat la 17 iulie 2015.

62. În astfel de circumstanțe, Colegiul nu poate reține poziția reclamantei/intimate S.A. ”MOLDASIG” precum că la momentul încheierii contractului de asigurare RCAI-1987610 asiguratul Captari Vitalie a pus la dispoziția asiguratorului informații false.
63. De altfel, reclamanta/intimata S.A. ”MOLDASIG” a invocat că punerea la dispoziția asiguratorului a informației false a condiționat mărimea primei anuale de asigurare obligatorie de răspundere civilă internă.
64. În acest sens, Colegiul menționează că norma legală de la art. 17 alin.(1) lit.c) Legii cu privire la asigurări nr. 407/21.12.2006 indică expres că informaţiile false trebuie să vizeze interesele de asigurare, urmând a se afla în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat, iar în domeniul asigurărilor, circumstanțele care vizează interesele de asigurare și care se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat sunt factorii și condițiile care au contribuit direct sau indirect la producerea riscului acoperit de polița de asigurare. Aceste circumstanțe sunt esențiale pentru determinarea răspunderii asigurătorului și stabilirea valorii despăgubirii. Totodată, trebuie să existe un raport de cauzalitate între circumstanțele relevante și producerea evenimentului asigurat. Acest raport de cauzalitate trebuie să fie dovedit și să arate că evenimentul asigurat a fost rezultatul direct sau indirect al acestor circumstanțe.
65. Prin urmare, trezește nedumerire poziția reclamantei/intimate S.A. ”MOLDASIG” precum că mărimea primei anuale de asigurare obligatorie de răspundere civilă internă a cauzat, chiar și indirect, producerea accidentului rutier.
66. Astfel, Colegiul civil concluzionează că, deși S.A. ”MOLDASIG” a reparat prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier din 21 septembrie 2016, în măsura în care posesorul automobilului de model *****” cu n/î *****implicat în accidentul rutier, Captari Vitalie, la data accidentului rutier, fiind răspunzător de producerea accidentului, nu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal și nici contravenției prevăzute de art. 233 Cod contravențional, precum și că la data încheierii contractului de asigurare nu a comunicat asigurătorului intenţionat informaţii false sau a tăinuit date ce vizează interesele de asigurare ce se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat, conchide că, S.A. ”MOLDASIG”, achitând despăgubirea de asigurare, nu a obținut dreptul de a solicita, în ordine de regres, despăgubirea de asigurare de la Captari Vitalie.

67. Or, asigurătorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor numai în cazurile expres prevăzute de lege, iar cazul din față nu poate fi atribuit acestora.
68. În conexiunea celor relatate, Colegiul concluzionează temeinicia argumentelor apelanților referitoare la lipsa temeiului la acțiune în regres, S.A. ”MOLDASIG” nefiind în drept să se adreseze împotriva persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului.
69. În această ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de fond eronat a constatat temeinicia cererii de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată.
70. În final, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererile de apel declarate de către Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., a casa hotărârea primei instanțe și a adopta o nouă hotărâre, prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată.
71. În conformitate cu art. 385 lit. c), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

**d e c i d e** :

Se admit cererile de apel declarate de către Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 28 februarie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată și se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDASIG” împotriva lui Captari Vitalie și ”ENERGIC – LUX” S.R.L., intervenient accesoriu Mușat Vasilii, cu privire la restituirea daunei și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere